

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Canticis. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

nondum videtur nouisse alternū cantum, lib. 2. *Instit. cap. 5. & cap. 10.* sorte loquitur de solo ritu Monastico. Faciunt autem alterni cantus Psalmorū Flavianum & Diodorum auctores, ex Athanasio hoc enarrante, Historici Græci; sed potius instauratores eos vocat Theodoret. lib. 2. *cap. 24.*

16 At inter Latinos, quāuis Tertullianus l. 2. *ad Vxorē* ijs verbis (Psalmum inter duos sonare) videatur significare alternum cantum, tamen de priuata ratione recitandi Psalmos explicatur: & Ambrosio tribuitur, qui Græcos imitatus, ex Isidor. lib. 1. *de Offic. cap. 7.* & teste August. lib. 9. *Confess. cap. 6.* primus inuexit in Ecclesiā alternum cantum: quem Damasus Decreto generali firmavit, & communem toti Ecclesiæ fecit, vt dicitur in Breuiario in eiusdem Festo. fusiū hac de re Francolin. 1. *par. cap. 3.*

17 Denique alternus cantus significat alternam Sanctorum ad bene operandum exhortationē, Hugo in *Spec. c. 3.* & quod alter alterius onera portare debet, Dur. in *Rat. lib. 5. cap. 2.*

18 Addit Amal. lib. 4. *ca. 3.* standum esse ad Psalmos (quod hodie obseruant Clerici Regulares, & nostri Ordinis ad Officium diurnum) & Baroniū probat ex P. Damiani ann. 1062. vt ex statu corporis, ait Amalar. demonstremus affectum mentis; hoc est, paratos nos esse siue ad domandam carnem nostram, siue ad exercitium operis (quod significat Psalmus, vt diximus,) in causa nostra, & fratrum. Stantes etiam in operibus bonis facilius vincimus hostes, ait Durand. *loco citato.*

19 *Vsus* eiusdem Psalmi in pluribus Festis ad Matutinum eam habet causam; quia in eodem sunt plures &

uarij versus, qui pertinere commodè possunt ad varia Festa, & suggerunt varias ad rem accommodatas Antiphonas, vt rectè consideranti patebit; quod etiam notauit Duran. *loco cit.*

20 In Vesperis Festorum accedit mutatio vltimi Psalmi Dominicaliū, vt sit conformior Festo. quam mutationem significat Radul. *Propos. 10.*

21 In postrema Breuiarij recognitione visum est asterisco interpungere Psalmorum versus, vt eorum dem Lectio, etiam quoad puncta & comata, esset eadem quæ in vulgata editione sacrorum Bibliorum emendatiore Vaticana vltima anni 1598.

De Canticis.

C A P. I X.

1 **C**anticum secernit à Psalmo S. Hilar. in *Prol. expos. Psalmorū satis fuse.* Breuius, auctore Euthymio, Psalmus est carmen cum instrumento psalterij; Canticum est vox musica cum harmonia ore solo prolata. Mysticè Psalmus bona opera, Canticum gratiarum actionem significat, ex Dur. lib. 5. *cap. 4.* Est autem Canticum antiquius Psalmo, cum illius sit primus auctor Moyses; neque defuit eiusdem vsus inter Apostolos. *Coloss. 3.*

2 Septem Cantica ex sacris Litteris habentur in Breuiario. quorum ordo temporis est qui sequitur.

1 *Cantemus Domino*, quod est Moysis, editum anno mundi 2544. *Exod. di. 15.*

2 *Audite cali qua loquor.* Eiusdem Moysis, anno 2583. *Deut. 32.*

3 *Exultauit cor meum.* Annæ matris Samuelis, anno 2904. 1. *Reg. 2.*

4 *Confitebor tibi Domine.* Isaia, anno circiter 3314. *Isaia 12.*

5 *Ego*

5 Ego dixi in dimidio dierum meorum. Ezechia Regis, an. 3322. Is. 38.

6 Domine audiui auditionem tuam. Habacuc, an. circiter 3351. Hab. 3.

7 Benedicite omnia opera Domini Domino. Trium puerorum, anno 3462. Dan. 3.

Ex Euangelio habentur in Breuiario alia tria, quorum ordo temporis est.

Magnificat. B. Mariæ, Luc. 1. anno mundi 4051. ex Tormello.

Benedictus Dominus Deus Israel. Zacharia, eodem anno post tres menses. Luc. 1.

Nunc dimittis Domine, &c. Simeonis, Luc. 2. anno sequenti 4052. Christi primo.

3 Alius est ordo in Breuiario, nimirum in Dominica, Canticum Benedicite, &c. quia in Dominica uniuersa creata sunt confusè, quæ in Cantico inuitantur ad laudem Dei, Durand. lib. 5. cap. 4. sed versus Cantici ab Ecclesia reducti sunt ad minorem numerum, reiecta illa repetitione, laudare, & superexaltare, &c. quæ habetur in Daniele. præterea addidit in fine glorificationem Trinitatis, Benedicamus Patrem, &c. de qua meminit Amal. lib. 4. cap. 10. tamen paulò diuersa ab ea quæ hodie est in usu. Benedicamus, inquit ille, Patri, & Filio & Spiritui sancto: nec respondetur Amen in fine, sicuti neque in Missa Quatuor Temporum.

In Feria secunda, Canticum Isaia; in Feria tertia, Ezechia; in Feria quarta, Annæ; in quinta, Moylis primum, & de his afferunt mysticas causas valde arbitrarias Amal. lib. 4. à cap. 12. vsque ad 16. & Gemma lib. 2. cap. 53. à quibus ad verbum accepit Durand. loco citato. In Feria sexta, Canticum

Habacuc, in quo mentionem de Cruce facit: Cornua in manibus eius. Sabbaro, Canticum Moylis vltimum, de quo ait Beda in Lucam: Ad memoriam prisca religionis, Canticum Deuteronomij, in quo vniuersi veteris populi status continetur, Sabbaro nonnullis in locis dici consuevit; alioquin esset præposterum, vt prioribus septimanæ diebus Prophetarum dictis carminibus, Moylis vltimum diceretur. Hæc ille. Alenuus de Celebrat. Missæ ait, idè recitari, quia dixit Apostolus Act. 17. quod Moyles habet in singulis ciuitatibus, qui eum per singula Sabbata prædicent.

4 Canticum trium puerorum est festiuus, & idè in omnibus Festis dicitur, reliqua tantum in ferialibus, Gemma lib. 2. cap. 53. quibus additur in fine Gloria Patri, more Platorum, à quibus parum differunt Cantica.

5 Tria verò Cantica Euangelica quotidie dicuntur, Amal. lib. 4. cap. 8. & causas vide supra Sectione præcedenti cap. 2. num. 13. pag. 54. cap. 5. num. 8. pag. 58. & cap. 6. num. 9. pag. 60.

6 Euangelia vocantur ab antiquioribus hæc Cantica; ita Ordo Romanus quia sunt pars textus Euangelij sancti Luca: & idè stant omnes dum hæc dicuntur, vt sit ad Euangelium in Missa. Plurimi initio Cantici formant sibi Crucem à fronte ad pectus, ex Beleth. cap. 40. quia est Euangelium. & placet, tum quia hoc præcæbitur Episcopo ad initium Cantici Magnificat in Carimon. Episc. lib. 2. cap. 1. tum idè signum Crucis adhibetur in Missa initio Euangelij, licet diuerso modo.